Lietas Nr.C40038417
Lietas arhīva Nr.C-0384-17/1

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Lucava
2017.gada 13.aprīlī izskatīja rakstveida procesā civillietu AS "Moda Kapitāls" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja 2017.gada 6.janvārī cēlusi prasību tiesā par galvenā parāda 150 EUR, procentu par aizdevuma izmantošanu 13,64 EUR, nokavējuma procentu 118 EUR piedziņu no atbildētāja, lūdzot atzīt tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1756., 1759., 1765., 1943.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016.gada 20.maijā starp pusēm noslēgts Aizdevuma līgums Nr.36-322707, ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājam kredītu 150 EUR apmērā. Puses vienojās par lietošanas procentiem 8,8 % mēnesī un aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2016.gada 20.jūnijam. Atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu. Tā kā atbildētājs pieļāvis samaksas termiņa nokavējumu, prasītāja saskaņā ar Līguma noteikumiem aprēķinājusi nokavējuma procentus 0,39 % apmērā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas par katru nokavēto dienu.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesā nav iesniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.[25]panta pirmajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu rakstveida procesā, jo puses lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nav lūgušas.

Motīvu daļa

Izvērtējusi iesniegtos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Tiesa nodibināja, ka 2016.gada 20.maijā starp pusēm noslēgts Aizdevuma līgums Nr.36-322707 par aizdevuma izsniegšanu 150 EUR. Līgumā noteikts, ka atbildētājam saskaņā ar grafiku jāsamaksā aizdevums 150 EUR un lietošanas procenti 13,64 EUR līdz 2016.gada 20.jūnijam (lietas 8.lapa).

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, bet Civillikuma 1590.pants paredz, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesību par līguma izpildīšanu.

Tiesai nav šaubu, ka atbildētājs ir saņēmis aizdevumu, to apstiprina 2016.gada 20.maija Maksājuma uzdevums Nr.433 (lietas 9.lapa).

Civillikuma 1943.pants nosaka aizņēmējam pienākumu atdod tādu pašu summu, kādu viņš saņēmis. Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Aizdevums 150 EUR ir izsniegts un tiesai nav iesniegti pierādījumi par tā atmaksu līdz līgumā noteiktajam termiņam – 2016.gada 20.jūnijam. Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksa jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav iebildis pret prasību un nav apstrīdējis parāda apmēru, līdz ar ko prasība šajā daļā atzīstama par pierādītu.

Tāpat par pierādītu atzīstama prasība daļā par aizdevuma lietošanas procentu 8,80 % mēnesī piedziņu par laika posmu no 2016.gada 20.maijam līdz 2016.gada 20.jūnijam, jo atbildētājs lieto prasītājas kapitālu un procenti pielīgti Aizdevuma līguma Speciālajos noteikumos.

Attiecībā uz līgumisko nokavējumu procentu piedziņu tiesa atzīst prasību par noraidāmu.

Tiesa konstatē, ka starp pusēm pastāvošās tiesiskās attiecības regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums (turpmāk – PTAL), kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tiesības izvērtēt procentu samērīgumu un atbilstību godīgai darījumu praksei tiesai piešķir arī Civillikuma 1764.pants. Savukārt judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesai ir pienākums *ex officio* pārbaudīt iespējamo patērētāju tiesību pārkāpumu neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir lūdzis atbrīvot no nokavējuma procentu samaksas *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 13.marta spriedums lietā SKC-108/2013, spriedums lietā SKC-175/2015, LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta lēmums lietā SKC-2334/2015, Eiropas Tiesas spriedums lietā Nr.C-234/08 un lietā Nr.C-397/211).* Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem *(Augstākās tiesas Senāta spriedums lietā Nr.SKC-262/2012).*

PTAL 6.panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus, līdz ar ko nokavējuma procenti ir nevis samazināmi, bet noteikums par tiem vispār nav piemērojams.

Tiesa uzskata, ka pušu līgumā noteiktie nokavējuma procenti 0,39 % apmērā dienā (142,35 % gadā), kas 200 dienu laikā gandrīz sasnieguši galvenā parāda lielumu un ir aprēķināti ne tikai no aizdevuma summas, bet arī no lietošanas procentiem, nav samērīgi. Tā kā līgums pēc visām pazīmēm ir standartlīgums, tiesa uzskata, ka atbildētājam bija ierobežotas iespējas apspriest šo līguma noteikumu, līdz ar ko tas rada būtisku neatbilstību līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu atbildētājam, nesot nesamērīgi lielus augļus kreditoram un uzliekot pārāk augstu atbildības nastu parādniekam. Līdz ar to tiesa atzīst šo līguma noteikumu par netaisnīgu un nepiemērojamu.

Bez tam, prasītāja ir aprēķinājusi nokavējuma procentus pēc līguma beigām, t.i., pēc 2016.gada 20.jūnija, taču, kā vairākkārt uzsvērts judikatūrā, beidzoties līguma termiņam vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus, t.sk. par nokavējuma procentiem *(Latvijas*

Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-644, Senāta 2013.gada 15.marta spriedums lietā Nr. SKC-6, Civillietu departamenta 2014.gada 21.februāra spriedums lietā Nr. SKC-36, 2014.gada 12.decembra spriedums lietā Nr.SKC-179).

Tajā pašā laikā tiesa uzskata, ka prasītājai pēc līguma beigām ir radušās tiesības saņemt nokavējuma procentus 6% gadā no pamatparāda saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu un 1965.panta pirmo daļu, kas par laika posmu no 2016.gada 21.jūnija līdz sprieduma taisīšanas dienai (297 dienas) no pamatparāda (150 EUR) ir 7,32 EUR.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams pamatparāds 150 EUR, līgumiskie aizdevuma lietošanas procenti 13,64 EUR un likumiskie nokavējuma procenti par laika posmu no 2016.gada 21.jūnija līdz 2017.gada 13.aprīlim 7,32 EUR. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātā pamatparāda līdz sprieduma izpildei. Pārējā daļā prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva 71,14 EUR (lietas 6.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,97 EUR (tiesas dokumentu piegādāšana - 4,70 EUR un to izsniegšana - 3,27 EUR, lietas 7., 10.lapa), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Moda Kapitāls", reģistrācijas Nr. 40003345861, pamatparādu 150 EUR (viens simts piecdesmit *euro*), līgumiskos aizdevuma lietošanas procentus 13,64 EUR (trīspadsmit *euro* 64 centi), likumiskos nokavējuma procentus 7,32 EUR (septiņi *euro* 32 centi) un tiesas izdevumus 79,11 EUR (septiņdesmit deviņi *euro* 11 centi).

Noraidīt prasību daļā par līgumisko nokavējuma procentu 118 EUR piedziņu.

Atzīt tiesības AS "Moda Kapitāls" saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Piespriestās summas ieskaitīt AS Swedbank kontā LV63HABA0551034055389.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Ventspils tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma, t.i. no 2017.gada 13.aprīļa.

Tiesnese S.Lucava